

Член-кореспондент проф. д-р Иван Стефанов Загорчев на 75 години

Чл.-кор. Иван Загорчев е роден на 15.10.1937 г. в гр. София. Образование по геология получава през 1960 г. завършвайки с отличие Минно-геоложкия институт (понастоящем Висш минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“) специалност „Геология и проучване на полезните изкопавими“. След завършване на висшето си образование е назначен за геолог в група за търсене и картиране и започва работа като картировач в Централните Родопи (1960–1961). От 1962 до 1969 г. ръководи геоложкото картиране в М 1:25 000 на Същинска Средна гора (1962–1964) и Югозападна България (1964–1969), отначало като ръководител на отряд (1967–1969), а впоследствие и ръководител на група отряди (1967–1969) в Предприятието за геофизични проучвания и геоложко картиране на Комитета по геология. През 1969 г. след конкурс преминава на работа като научен сътрудник в Геологическия институт на БАН, където остава на постоянна работа до своето пенсиониране през 2010 г. Формалното пенсиониране, обаче не е пречка за прекратяване на научните изследвания, които той активно продължава да провежда.

Областите на професионален интерес на чл.-кор. Загорчев са свързани основно с геоложкото картиране, регионалната геология; геотектониката и структурната геология; стратиграфията на Докамбрия, Мезозоя и Неозоя; петрологията и радиогеохронологията на метаморфни и магмени комплекси.

Научната кариера на чл. кор. Загорчев започва със защитата на докторска дисертация (кандидат на геолого-минералогическите науки) през 1968 г. в Геологическия институт на БАН на тема „Тектоника на Влахинския и част от Огражденския блок“. През 1972–1973 г. специализира в Лондон при известния структурен геолог проф. Джон Рамзей. Тази специализация оказва дълбоко влияние върху научното развитие на И. Загорчев, отразено в научните му публикации върху геометризацията и количествената характеристика на деформациите. С тези свои работи той поставя началото на количествената оценка на деформациите в България и на Балканите. През 1985 г. е избран за доцент (ст.н.с. II ст.), а през 1987 г. защитава дисертация на тема „Пластически деформации и структурообразуване (на примера на червеноцветните формации)“, с която придобива научната степен „доктор на науките“ (доктор на геолого-минералогическите науки). През 1992 г. е избран за професор (ст.н.с. I ст.), а през 2004 г. за член-кореспондент на БАН. В Геологическия институт е заемал ръководни длъжности като, научен секретар (1992–1994), зам.-директор (1994–2000), ръководител на секция „Геотектоника и регионална геология“ (2004–2010).

Геоложката кариера на чл.-кор. Загорчев преминава и през Африка, където работи като геолог и ръководител на изследователско бюро в Националната минна и индустриална компания на Мавритания (1976–1979), а през 1980–1982 г. и като експерт на ООН (консултант по структурна геология на проекта „Аерогеофизични проучвания на централните части на Мавританидите в Мавритания“).

Научната, научно-приложната, консултантската и експертната дейност на чл.-кор. Загорчев е твърде богата и трудно може да бъде напълно обхваната. Ръководил е и е участвал в десетки научно-изследователски проекти по различни програми. Най-съществени са: „Геоложко развитие и палеогеодинамика на България през мезозоя и терциера (в контекста на Балканския полуостров и Източното Средиземноморие)“, „Стратиграфски и тектонски корелации на Югозападна България със съседните земи (източните части на Македония и Сърбия, Северна Гърция)“, „Палеогеодинамика на Балканския полуостров“ на Австрийската академия на науките, „Стратиграфски и тектонски корелации между ЮИ Сърбия и ЮЗ България“ – проект между БАН и Сръбската академия на науките и изкуствата, „Тектонски карти на България в М 1:500 000“, „Палеогеодинамична карта на България“, и др. Участник е в съставянето на геоложки карти по международните проекти за *Международния атлас Перитетис*, *Международния геотермален атлас*, *Атласа Трансмед* (международен продукт върху геологията на Средиземноморието, изготвен за 32-ия Международен геоложки конгрес), в подготовката

на екскурзия В-26 за същия конгрес (Флоренция, 2004). Член е на Редакционния съвет и Редакторската колегия на Геоложката карта на България в мащаб 1:100 000 (1982–1995). Бил е експерт при реализацията на инфраструктурни обекти у нас, като тунел „Витиня“, консултант при геоложки картировки на България (1996–2002) и др. Напоследък изследователските интереси на чл.-кор. Загорчев се фокусират върху корелацията на метаморфните терени на Балканите, отразени в проекти по двустранното сътрудничество между Българската академия на науките и Сръбската академия на науките и изкуствата. Основен проект, върху който той работи през последните години е „Геология на България“ на Геологическия институт при БАН. В резултат през 2009 г. е публикувано изданието „Геология на България. Том II. Част 5. Мезозойска геология“ с редакционна колегия И. Загорчев, Х. Дабовски и Т. Николов.

Като експерт И. Загорчев е бил член на разширения състав на специализирания научен съвет при ВАК по науките за Земята (1992–1994); член на експертния съвет по регионална геология при Комитета по геология и минерални ресурси (до разпускането му); член на Научния съвет на Геологическия институт при БАН (от 1992 г. до днес); член на Експертния Съвет за издателска дейност при Общото събрание и Управителния съвет на БАН (1994–2010); член и научен секретар на Специализираната комисия по геологически и географски науки при ВАК (1998–2000); заместник-председател на Националния комитет по геология (1995–2008) и председател от 2009 г.; заместник-председател на Организационния комитет и председател на Програмния комитет за Международната година на планетата Земя (от 2006 г.); член на „Разширена специализирана експертна комисия към Дирекция Земни недра и подземни богатства“ при Министерството на околната среда и водите (от 2007 г.) и др.

Членува в престижни национални и международни организации. Като член на БГД от 1960 г. доказва своята привързаност и преданост към целите и идеите на Дружеството, като неформална организация на геоложката общност у нас. Членува в Съюза на учените в България от 1965 г.; член и председател на Националния комитет за Международната програма за геоложки корелации (1988–1992.); координатор на работна група за Югоизточна Европа на Европейската асоциация за защита на геоложкото наследство – ProGEO (1995–1997) и член на ProGEO (от 1995 г. досега); Международната асоциация на структурните геолози/тектоници (от създаването ѝ през 1991 г. до разпускането през 2000 г.); почетен чуждестранен член на Сръбското геологическо дружество от 2001 г.; член на Американския геофизичен съюз от 2007 г. и др.

Чл.-кор. И. Загорчев е водил курсове и упражнения за специализация и следдипломна квалификация по „Структурен анализ“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и в Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ през 1974/75 г., ръководител е на трима дипломанти в Софийския университет и на един защитил докторант в Геологическия институт при БАН.

Публикационната и издателската дейност на И. Загорчев е много богата. Той е автор или съавтор на около 220 статии в научни списания, поредици, пътеводител-

ли, 7 международни монографии и атласи; 24 геоложки карти и обяснителни записки; 44 абстракти в сборници от международни и национални научни конференции; 8 статии върху научната етика, методология и история на науката; 32 научно-популярни статии. Автор е и на редица доклади, съхранявани в Националния геоложки фонд, Националната геоложка служба на Мавритания и фондовете на ООН. Участвал е или участва в редакционните колегии на наши и чужди издания: член на редакционната колегия на сп. „*Geologica Balcanica*“ (1974–1990) и главен редактор (1990–2010), член на редакционния съвет на списание „*Geologica Macedonica*“ – БЮР Македония (от 1998 г. досега); член на редакционния съвет на списание „*Geoloski anali Balkanskog poluostrva*“ – Република Сърбия (от 2002 г.).

Професионалните и научните приноси на чл.-кор. Загорчев са твърде обхватни. Основно те са свързани с геоложкото картиране на България, регионалната геология и геотектоника на България и Балканския полуостров (включително с конкретни изследвания в България, Гърция, Македония и Сърбия) и нейната интерпретация в светлината на модерните геотектонски теории; изясняването на полидеформационния и полиметаморфен характер на метаморфния фундамент и доказване и датиране с радиогеохронологични методи на основни деформационни, метаморфни и магматични събития и фази; въвеждането на модерните методи на структурната геология в регионалните геоложки изследвания и геоложкото картиране; стратиграфия на докамбрийските комплекси, Мезозоя и Неозоя в България; разработване на цялостна хипотеза за късноалпийската тектоника. Разработените модели върху неотектониката на България и Балканския полуостров дават един съвременен поглед върху проблема. В теоретичен аспект приносите му са свързани с доразвиване на класификацията на гънковите структури и с въвеждането на количествените изследвания на деформациите в България и на Балканите. На практика той поставя и основите на организираната дейност по модерната инвентаризация и опазването на геоложкото наследство в България и Югоизточна Европа като председател на конференцията „Запазване на геоложкото наследство в Югоизточна Европа“, 6–12 май 1995 г. в България, под егидата на ЮНЕСКО и като координатор на работна група за Югоизточна Европа на Европейската асоциация за защита на геоложкото наследство (ProGEO) в периода 1995–1997 г.

В своето цялостно научно творчество чл.-кор. Загорчев се изявява като неуморим изследовател и последователен радетел за научната истина, непримирим противник на неаргументирани теории и борец за научна етика.

Със своята продължаваща научна кариера, чл.-кор. Загорчев оставя трайни следи в научните изследвания върху тектониката и регионалната геология на България и Балканския полуостров. Неговата научна етика и принципност е пример за всички нас.

Честит юбилей, уважаеми чл.-кор. Загорчев! Желаем Ви много здраве, щастие, късмет и все така непресъхващо научно творчество и вдъхновение в търсене на научната истина.

Управителен съвет
на Българското геологическо дружество
Секция „Геотектоника и регионална геология“,
Геологически институт при БАН